

**VYHODNOCENÍ
ENVIRONMENTÁLNÍCH VLIVŮ
POVRCHOVÉ TĚŽBY POSTAVENÉ NA
ANALÝZE DAT HYPERSPEKTRÁLNÍHO
SENZORU**

Veronika Kopačková, Jan Mišurec

Česká geologická služba, Klárov 3, Praha 1, 118 21

e-mail: veronika.kopackova@seznam.cz

Obsah prezentace

- Úvod do obrazové spektroskopie (spektrometrie)
- Seznámení s HS aplikacemi v ČR
- **HypSo:** Geochemické aplikace
- **HypSo:** Fyziologický stav vegetace (smrk ztepilý)
- Shrnutí a budoucí plány

Teorie obrazové spektroskopie (spektrometrie)

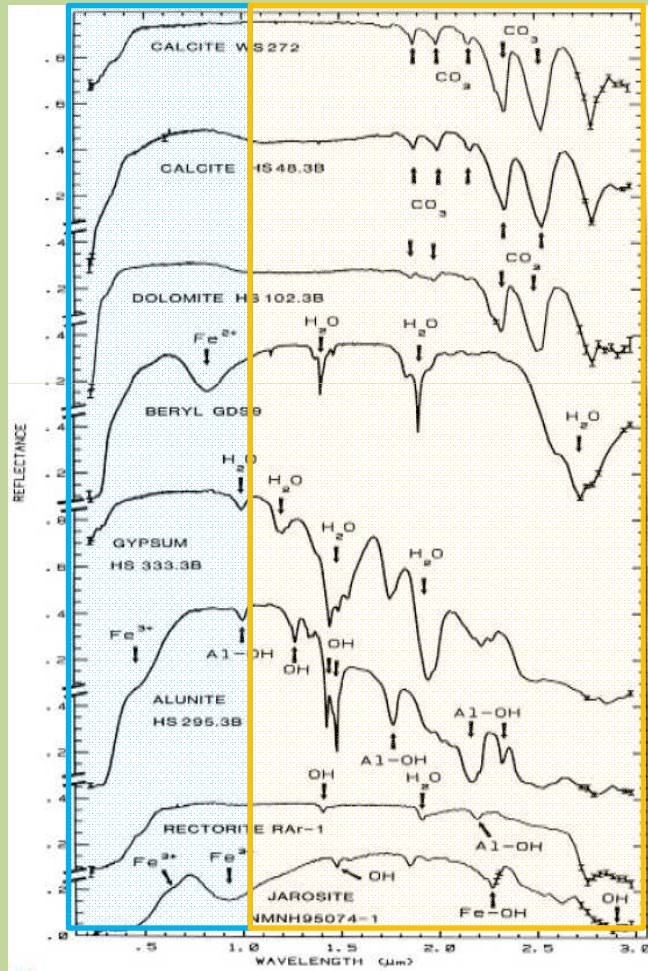
Chemické,
fyzikální,
mechanické
vlastnosti

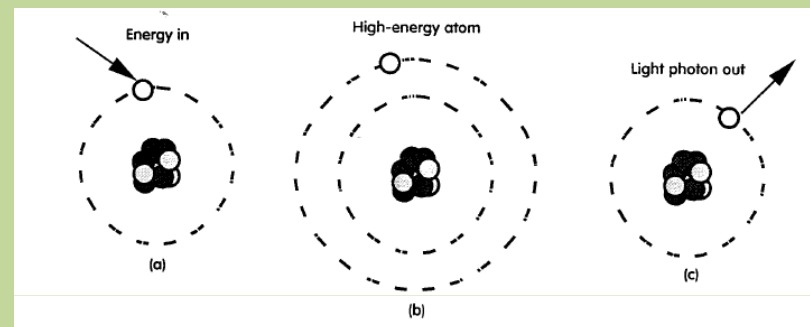
Reflektance
Emisivita
- měření in situ
pozemní přístroj)
- nebo distančně
(senzor)

Teorie obrazové spektroskopie (spektrometrie)

Elektronové procesy (0.2-1.1 μm)

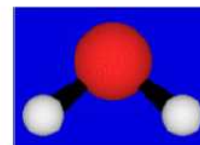

Přechod do
vyššího E stavu

Přenos náboje

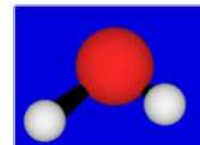
Vibrační procesy

Stretching

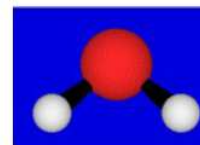
Voda, 1.4, 1.9 μm

Asymmetric
Stretching

-OH, 1.4 μm

Bending

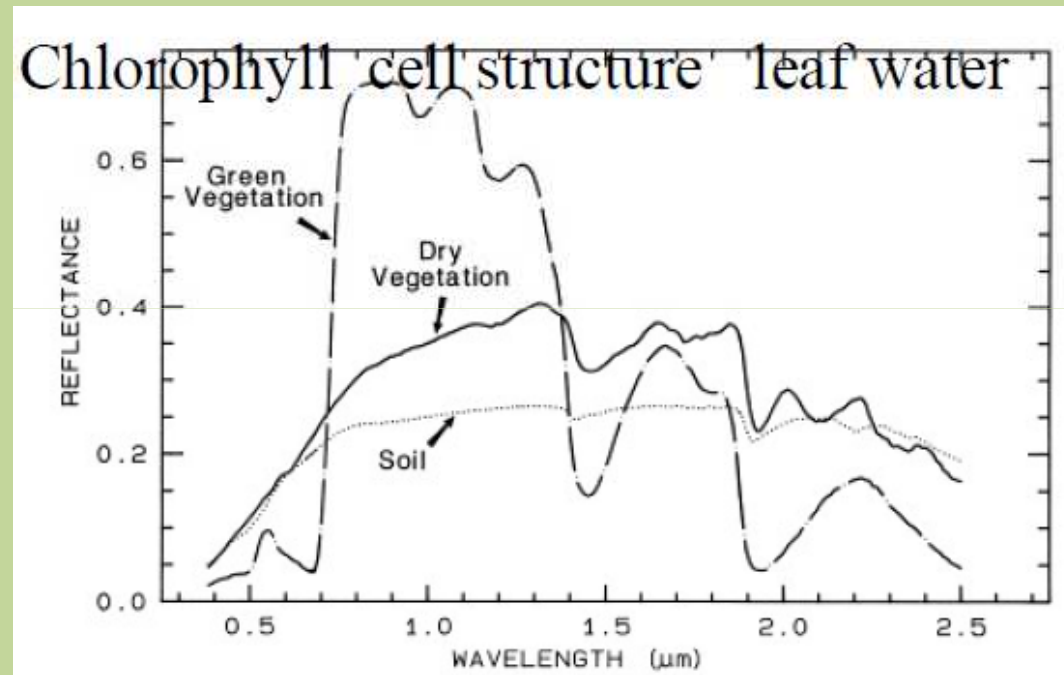
Al-OH, 2.2 μm

Mg-OH, 2.3 μm

CaCO₃, 2.32-2.35 μm

Teorie obrazové spektroskopie (spektrometrie)

Vegetace

-Fotosynteticky aktivní vegetace (chlorofyl @ $0.7 \mu\text{m}$)

-Voda @ $0.9 \mu\text{m}$

-Suchá vegetace (celulóza, lignin, N)

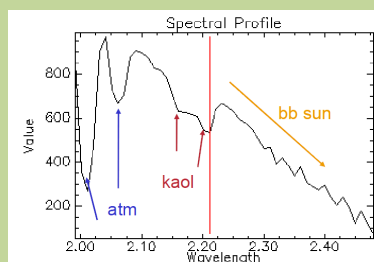
Teorie je hezká věc.....

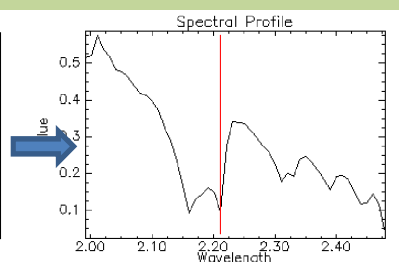
Chyba, stabilita a kalibrace senzoru, technické parametry

Vliv atmosféry

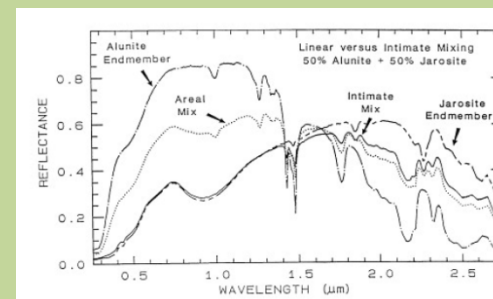
At sensor radiance

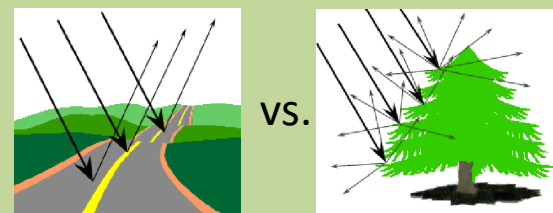
Reflectance

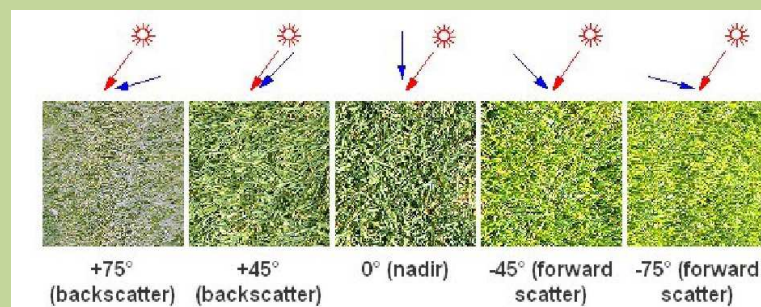
Problém míchání a směsí

Odraz: spekulární vs. difuzivní

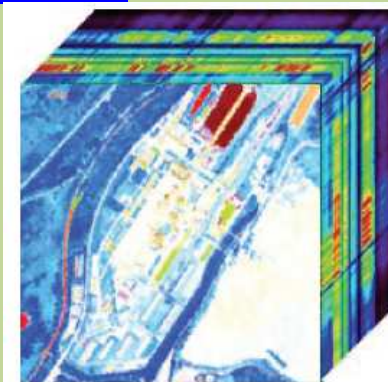

BRDF - Bi directional reflectance distribution function

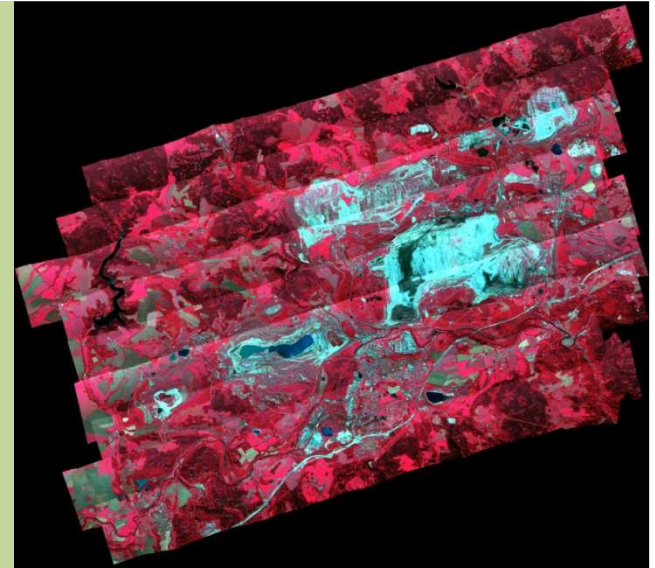
HS aktivity v ČR

- Pilotní studie vyhodnocovala stav jehličnanů v Krušných Horách (Entcheva-Cambell et al., 2004)
Katedra fyziologie rostlin, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova
- **Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR AISA Eagle VNIR** - HS náletové kampaně byly provedeny na testovací lokalitě Bílý Kříž v Moravsko-slezských Beskydech, další aktivity na Šumavě a Sokolovsku
- **Česká geologická služba (2009) – HypSo**
  - <http://www.geology.cz/project619100/history/>
- **EO-MINERS**
  - <http://www.eo-miners.eu/>
- HS data: **Hymap**

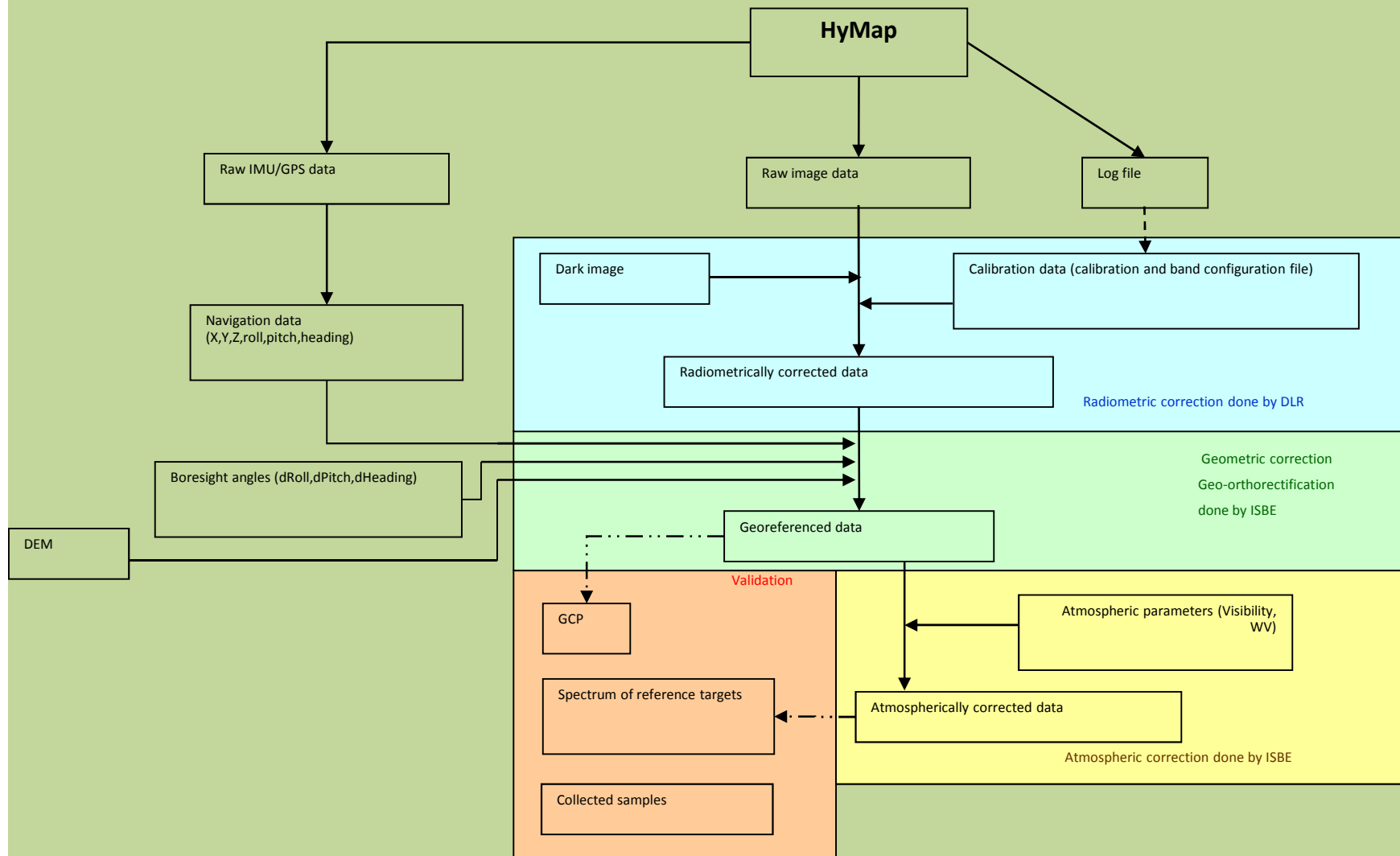
Hymap

- Letecká kampaň –
pořízení HS dat HyMap, HyEurope 2009, 2010
- Cal/Val pozemní kampaň – atmosférická
korekce – **absolutní reflektance**
- Pozemní kampaň –
  - vzorkování („ground truth“),
  - měření pozemním
  - spektrometrem ASD

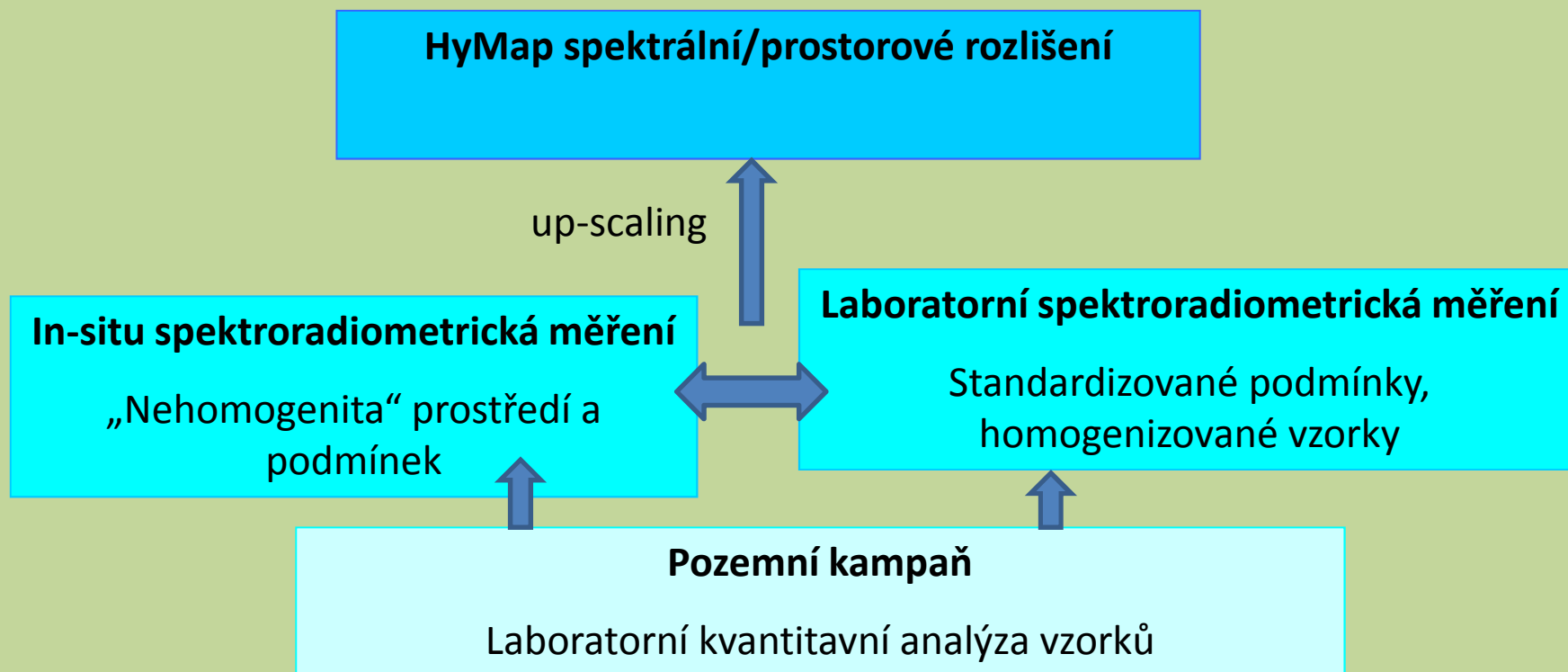

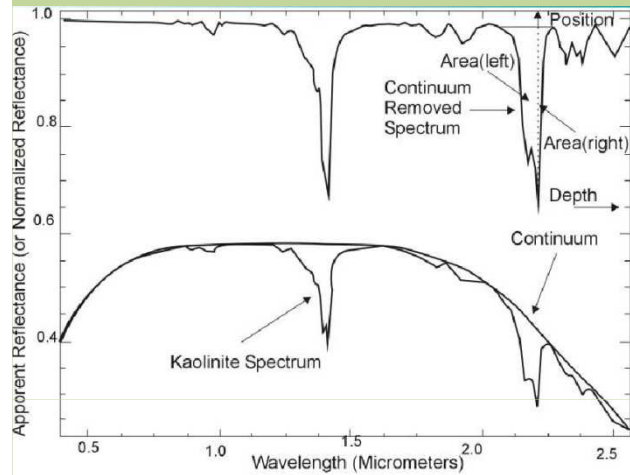
HyMap - absolutní reflektance

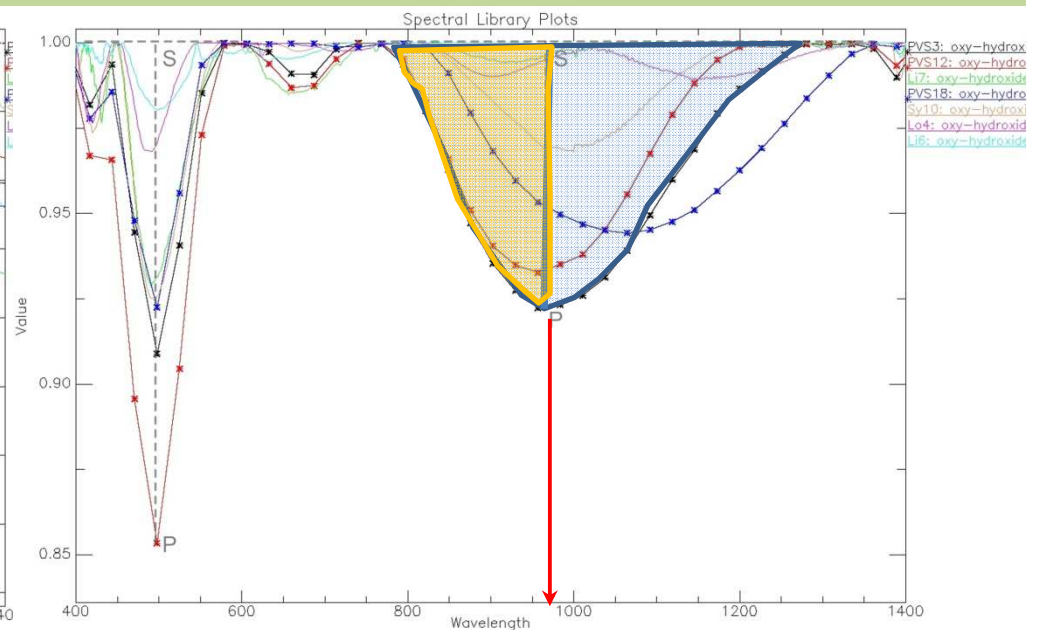
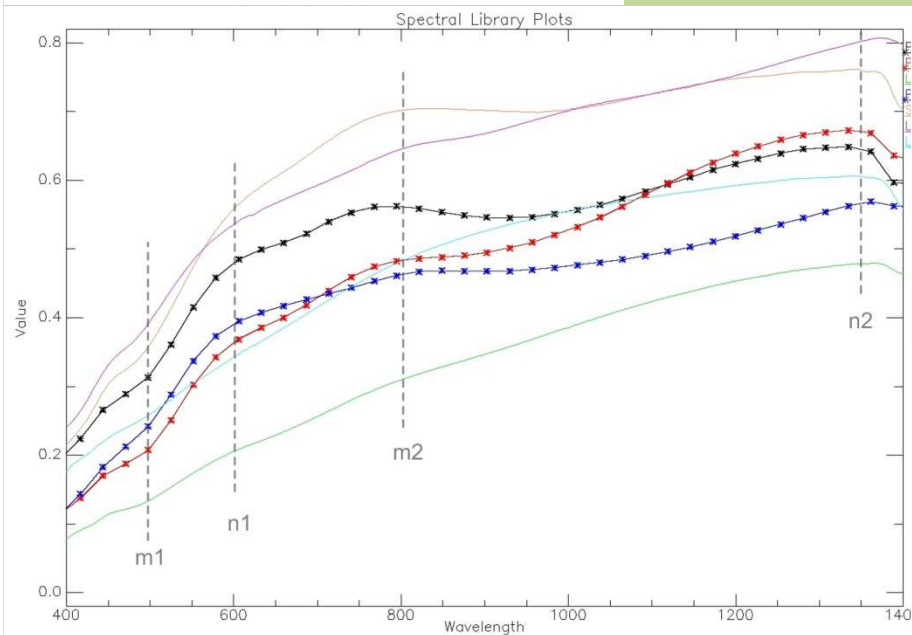
Procesní schéma

Spektroskopie

- Vlastní spektrum
- Normalizované (continuum removal)
- Parametry absorpce:
  - Pozice max absorpce (druh)
  - Hloubka, obsah (kvantita, obsah)
  - Asymetrie (chemické změny)

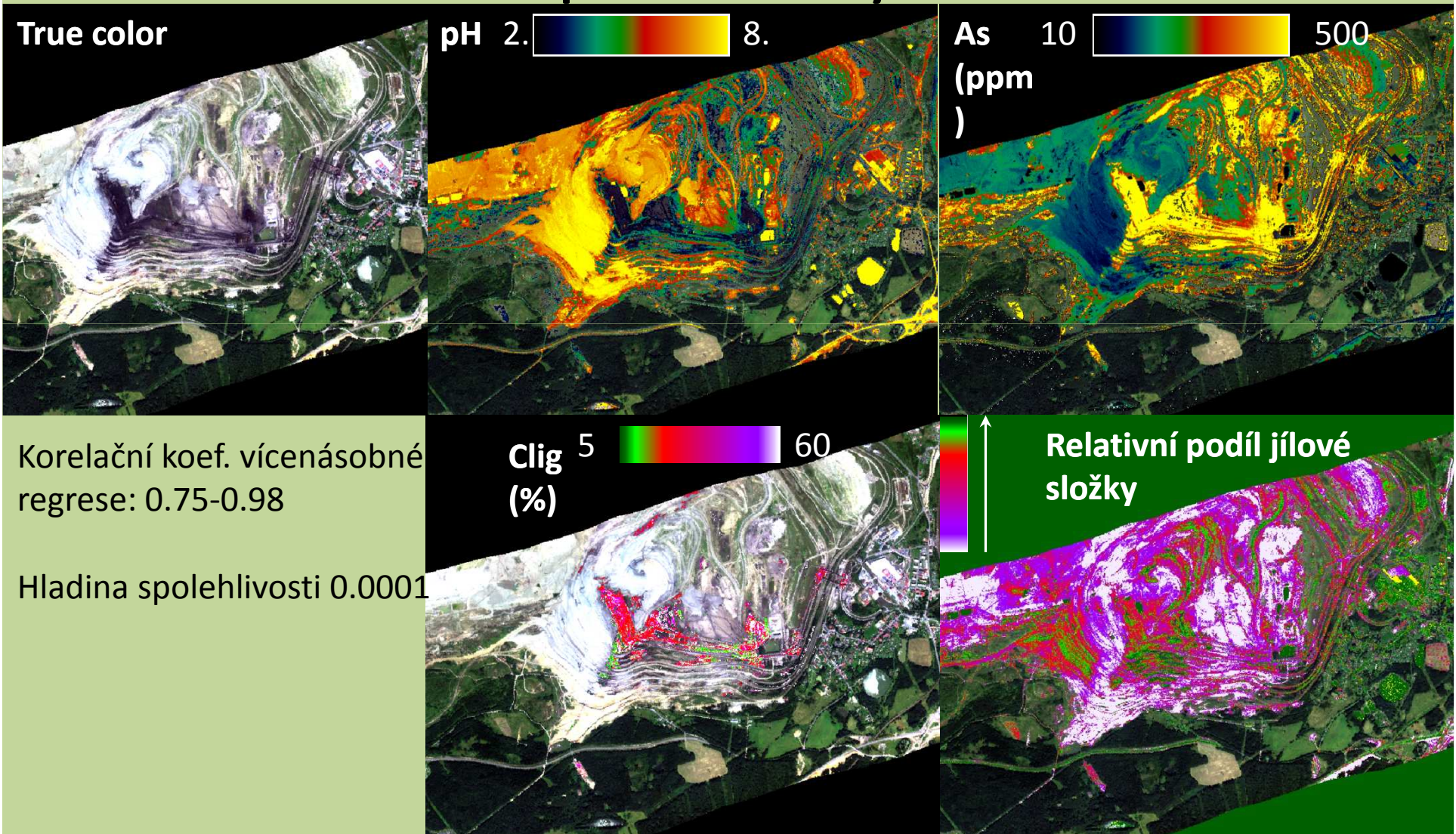

Empirický model pro výpočet geochemických parametrů

- Parametry spektrálních absorpcí charakteristické pro organickou komponentu Clig, Oxy-hydroxidy kovů, jílové minerály
- Empirický model postavený na vícenásobné lineární regresi počítané z vybraných parametrů (nezávislé proměnné s dostatečnou váhou)

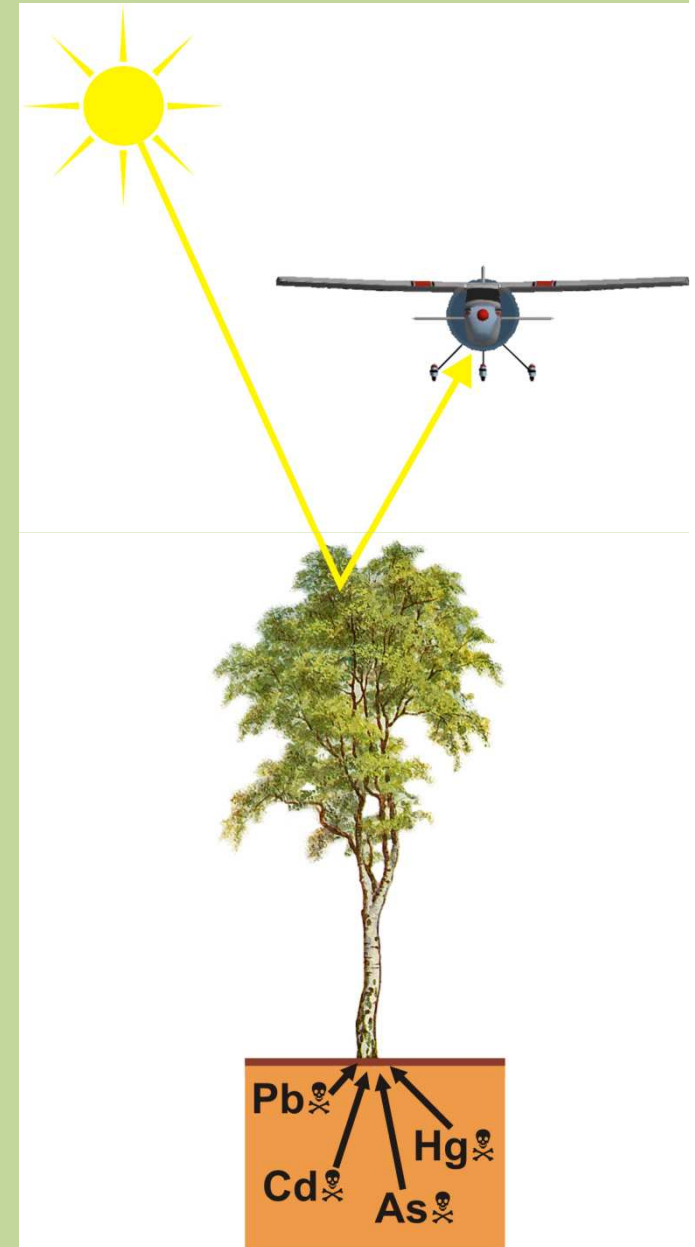
Empirický model: geochemické parametry

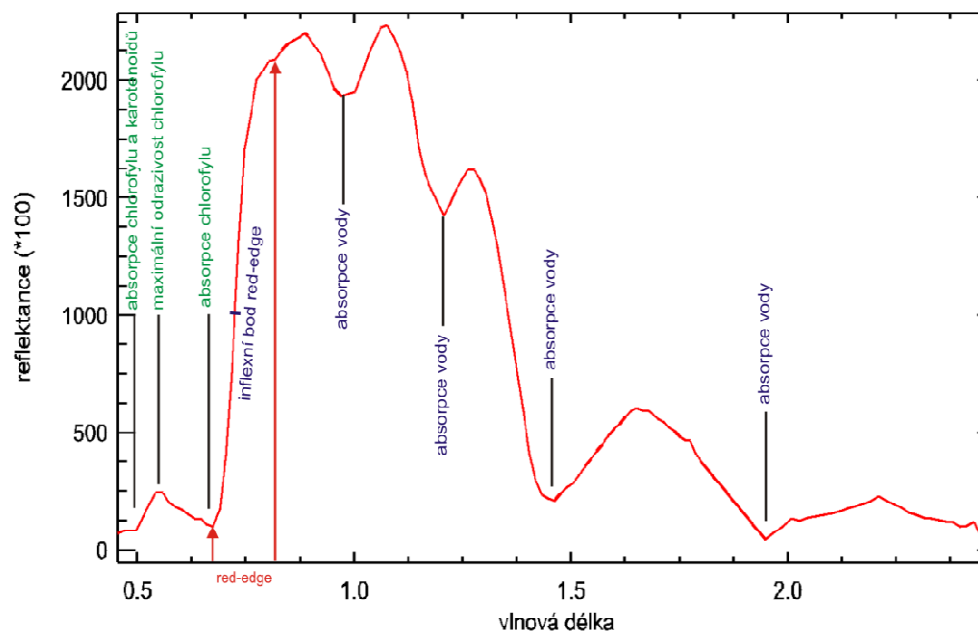
Studium zdravotního stavu vegetace

- Studium stresových reakcí vegetace souvisejících s těžbou hnědého uhlí
- Vztah geochemického složení půdního substrátu a spektrálních vlastností vegetace (alkalické kovy, kovy alkalických zemin, těžké kovy)
  - a. Lesní lokality v okolí hnědouhelných lomů (smrk ztepilý): **Erika, Habartov, Mezihorská, Studenec**
  - b. Vegetace v opuštěných lomech a výsypkách (borovice, bříza)
- **Předpoklad:** geochemické složení půdního substrátu a jeho kontaminace ovlivňují spektrální vlastnosti vegetace

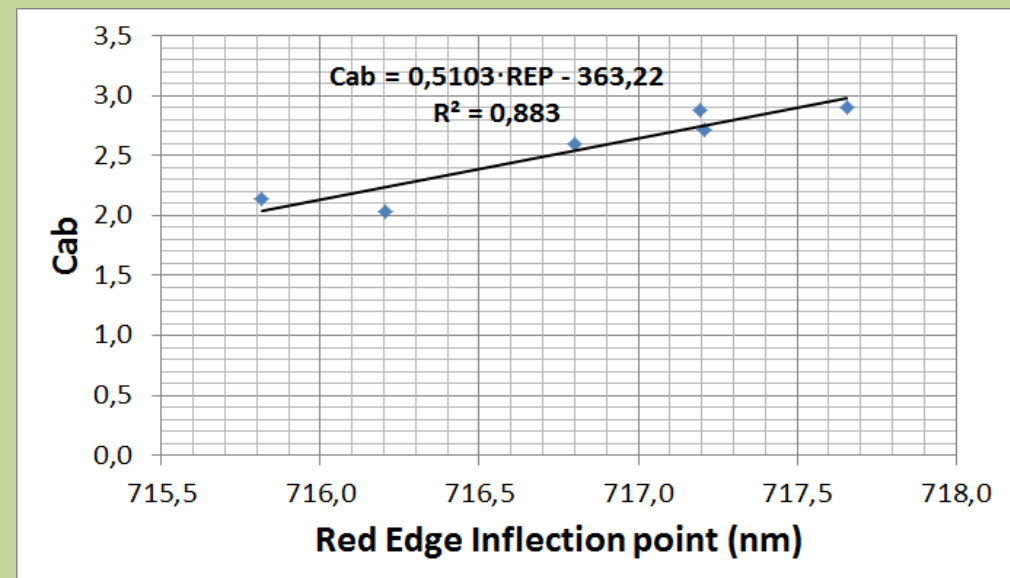
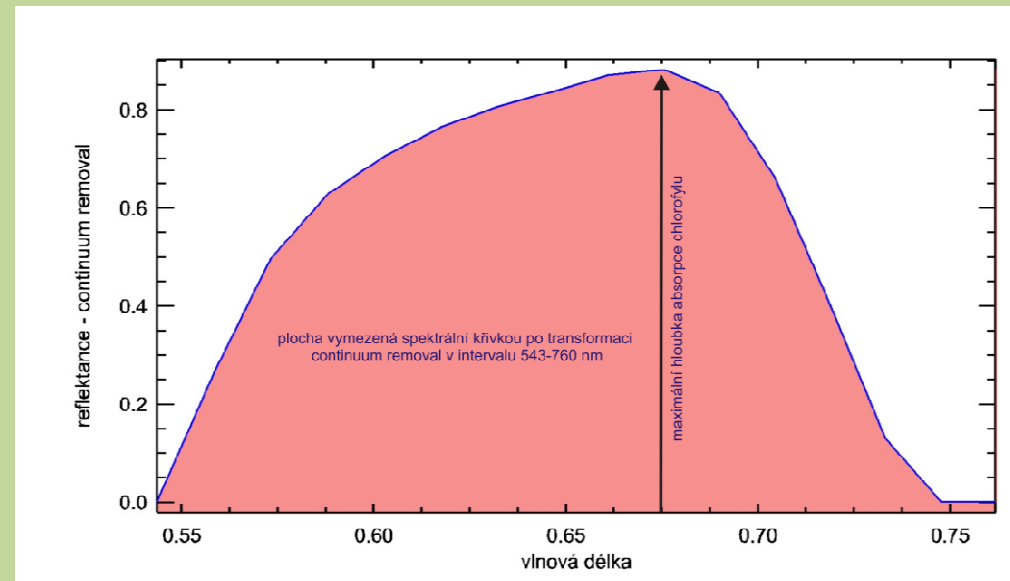
spektrální charakteristiky vegetace

- Spektrální vlastnosti vegetace v oblasti VIS+NIR ovlivněny zejména přítomností listových barviv: **chlorofyly (Cab)**, **karotenoidy (Kar)**
  - a. absorpce Cab+Kar (400-500 nm)
  - b. maximální odrazivost Cab (550 nm)
  - c. absorpce Cab (675 nm)
  - d. Red-Edge (700-780 nm)
  - e. buněčná struktura (780-900 nm)
- **Indikátory zdravotního stavu vegetace:**
  - a. **obsah chlorofylu (Cab)**
  - b. **poměr Kar/Cab**
  - c. **poměr Ca/Cb**

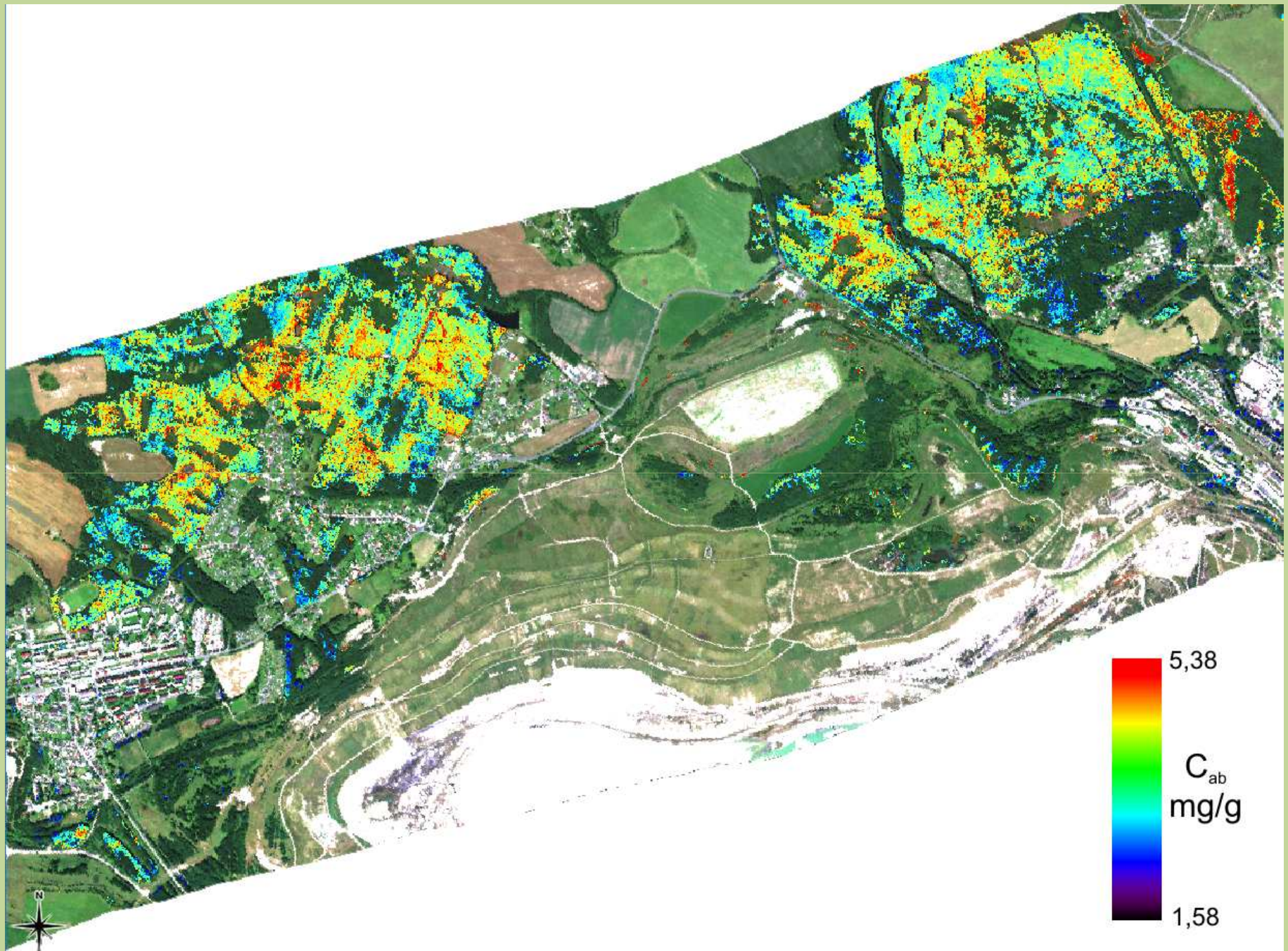

Určování obsahu chlorofylu

- Statistický regresní model popisující vztah spektrálních indikátorů obsahu Cab (HyMap) s hodnotami koncentrace Cab zjištěnými laboratorním rozbohem odebraných vzorků jehličí.
  - a. vegetační indexy (NDVI₇₀₅, VOG)
  - b. Red-Edge Inflection point
  - c. plocha pod spektrální křivkou
  - d. derivace spektra
  - e. normalizace na maximální hloubku absorpce chlorofylu
  - f. indexy odvozené z derivovaného spektra
  - g. normalizovaná reflektance

Výsledky

- Získání mapy obsahu vybraných geochemických a biochemických parametrů (chlorofylu ve smrkových porostech) na základě vytvořených statistických regresních modelů.
- chyba v odhadu v případě geochemických parametrů (RMS) 10-20% u množství chlorofylu v nejlepším případě (f) **0,2269 mg/g** (RMS 8-15%)

Plánované aktivity:

- zpracování dat HyMap 2010 a pořízení nové sady hyperspektrálních dat (HyMap 2011) – vznik časové řady snímků
- Validace modelů, další zpřesnění
- odvození modelů pro určování dalších ukazatelů zdravotního stavu vegetace (Kar/Cab a Ca/Cb)
- vztah hodnot indikátorů zdravotního stavu vegetace ke složení půdního substrátu
- studium spektrálních charakteristik březových a borových porostů v opuštěných lomech a výsypkách
- V rámci nového projektu DeMinTIR budou pořízena letecká hyperspektrální data z oblasti termálního regionu elektromagnetického spektra a následující aktivity budou směřovány na vývoj nových modelů využívající jak optická tak termální HS data.

